

**Προς: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
Υπόψη: κ. Α. Βραχνού**

Αθήνα 19 Ιουλίου 2013

Αρ. Πρωτ.: 15985

**ΘΕΜΑ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΓΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

Σχετ: Επιστολή κ. Α. Βραχνού της 12/7/2013 για το θέμα

Αξιότιμε κύριε Βραχνέ,

Σχετικά με την επιστολή σας στις 12/07/2013 με την οποία ζητούνται απόψεις επί των πινάκων που την συνοδεύουν, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα.

1.0 Γενικά

Πιστεύουμε ότι οι πίνακες επαγγελματικών δικαιωμάτων των διπλ. Μηχανικών σε διάφορες εργασίες που μας αποστέιλτε, δικαιώνουν απόλυτα τις διαπιστώσεις και τις θέσεις του Π.Σ.Χ.Μ, όπως διατυπώθηκαν στα ακόλουθα έγγραφα.

- 1) Επιστολή Π.Σ.Χ.Μ. ΑΠ.15929/19.12.2012 που απεστάλη στον Πρόεδρο του ΤΕΕ και κοινοποιήθηκε στο ΥΠΑΝ.
- 2) Επιστολή Π.Σ.Χ.Μ. 16013/16.05.2013 που απεστάλη στη Γεν Γραμματεία του ΥΠΑΝ συνοδευόμενη από πίνακες των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελματικών δικαιωμάτων των διπλ. μηχανικών.
- 3) Επιστολή της 06.06.2013 του Αντιπροέδρου του ΔΣ του Π.Σ.Χ.Μ. κ. Κ. Κρεμαλή προς το πρόσωπο σας, με διευκρινήσεις και προσθήκες στις προηγούμενες επιστολές.

Στο ειδικό μέρος της παρούσας επιστολής, σχολιάζουμε τους πίνακες που αποστέιλτε, επισημαίνουμε παραλείψεις και αναδεικνύουμε τις αντιφάσεις ή στρεβλώσεις που περιλαμβάνουν.

Θεωρούμε όμως κρίσιμο να αναδείξουμε καταρχήν τη φιλοσοφία που διέπει την **DEJURE** απόδοση επαγγελματικών δικαιωμάτων, με βάση ορισμένους ακαδημαϊκούς τίτλους, σε εργασίες επί εγκαταστάσεων ή έργων, όπως παρουσιάζονται στους πίνακες, προκειμένου να δικαιολογήσουμε τη βασική θέση μας, ότι τα δικαιώματα αυτά προκύπτουν κατά κανόνα αυθαίρετα, δημιουργούν αποκλεισμούς και διακρίσεις και επομένως δεν είναι αναλογικά προς τον βασικό σκοπό που καλούνται να εξυπηρετήσουν, δηλαδή την προστασία του Δημοσίου συμφέροντος.

- Αναφέρουμε απόσπασμα από την απάντηση στη Βουλή του Υφ. Στ. Καλαφάτη σε ερώτηση του βουλευτή Θ. Πάγκαλου για «Θέματα διπλ. Χημικών Μηχανικών» (Έγγραφο ΥΠΑΝ Γεν. Δ/νση Στήριξης Βιομηχανίας ΑΠ 17159/16.07.2008. Το έγγραφο επισυνάπτεται στην ως άνω επιστολή του ΠΣΧΜ ΑΠ16013/16.05.2013, ομού με την απάντηση σ' αυτό του Πρύτανη του ΕΜΠ κ. Ν. Μαρκάτου):

«Συνεπώς δεν θα πρέπει να γίνεται σύγχυση μεταξύ της επεξεργάζουσας μηχανής, όπου είναι αρμοδιότητα του διπλ. Μηχανολόγου ή Ηλεκτρολόγου, με το

επεξεργαζόμενο από τη μηχανή υλικό ή προϊόν, που είναι αρμοδιότητα του Χημικού Μηχανικού.

Το Υπουργείο μας θα προχωρήσει, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση 2834/2001 του ΣτΕ στην τροποποίηση και εκσυγχρονισμό του ΠΔ274/1997 «Περί χαρακτηρισμού των χημικών εγκαταστάσεων» το οποίο έχει προκαλέσει και συνεχώς προκαλεί σωρεία προβλημάτων και διαμαρτυριών...»

Προκύπτει προδήλως **κατά το ΥΠΑΝ**, ότι οι ΧΜ αλλά κατ' αναλογία και άλλες ειδικότητες μηχανικών, όπως π.χ. οι μεταλλουργοί μηχανικοί, **δεν επιτρέπεται να διαστασιολογούν, να επιλέγουν, να χρησιμοποιούν και να ελέγχουν τα μέσα για το σχεδιασμό, την κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση χημικών εγκαταστάσεων ή εγκαταστάσεων διεργασιών.** Οι εργασίες αυτές δικαιωματικά ανήκουν στους ΜΜ και ΗΜ (και σύμφωνα με το ν3982/11 και στους ΝΜ), οι οποίοι όμως δεν απαιτείται να γνωρίζουν το επεξεργαζόμενο από τις «μηχανές» υλικό ή προϊόν. Έτσι ο εξοπλισμός απόσταξης («μηχανές») αργού πετρελαίου και οι ηλεκτροκάμινοι αναγωγής FeNi («μηχανές») αποτελούν DEJURE αντικείμενα διαχείρισης από ΜΜ, ΗΜ και ΝΜ.

Παρόμοια λογική είναι απαράδεκτη, αντιεπιστημονική και επικίνδυνη για το δημόσιο συμφέρον. Όταν όμως πρυτανεύει αυτή η «φιλοσοφία» του Υπουργείου, **του υπεύθυνου για την ανάπτυξη της χώρας**, ποιός άλλης απόδειξης έχουμε χρεία για να αιτιολογήσουμε ως ανυπόστατα τα «επαγγελματικά δικαιώματα», που περιλαμβάνονται στους πίνακες που μας αποστείλατε;

Πρέπει απλά «να κατανοήσουμε και να αποδεχθούμε» ότι κατά το ΥΠΑΝ, η μηχανική στη χώρα μας ασκείται από όσους φέρουν τον ακαδημαϊκό τίτλο του ΜΜ, ΗΜ ή ΝΜ και οι ΧΜ και άλλες ειδικότητες μηχανικών δεν μπορούν να ασκούν επάγγελμα που εμπίπτει στη μηχανική και τούτο **χωρίς κανένα ενδοιασμό των υπευθύνων του ΥΠΑΝ για τις συγκρούσεις:**

- ✓ Με τη γνωμάτευση ΑΠ 37281/22.02.1966 της συγκλήτου του ΕΜΠ ειδικά για τα εφόδια και τις δυνατότητες των Ελλήνων ΧΜ. Επίσης με τη απάντηση του Π. Πρύτανη του ΕΜΠ Ν. Μαρκάτο στον Υφ. Στ. Καλαφάτη.
  - ✓ Με την περιγραφή των εργασιών των ΧΜ σε εργασίες επί εγκαταστάσεων σύμφωνα με το ΠΔ 19/21 Φεβ. 1938, που βασίζεται στον ιδρυτικό νόμο του ΤΕΕ.
  - ✓ Με το Άρθρο 4 του ν6422/34 και το ΠΔ 274/97 που βέβαια «εκσυγχρονίστηκε» με τους ν3982/11 και το Άρθρο 228 του ν4072/12 προς την κατεύθυνση που είχε προβλέψει ο Αν. Υπουργός Ανάπτυξης κ. Στ. Καλαφάτης, και όχι με την απόφαση 2834/2001 του ΣτΕ, με αποτέλεσμα να υπάρχουν τρέχουσες προσφυγές στο ΣτΕ, αλλά και αγωγές συναδέλφων ΧΜ εναντίον των «εκσυγχρονιστών».
  - ✓ Με το ν3850/2010 για την άσκηση από διπλ. μηχανικούς καθηκόντων Τεχνικού Ασφαλείας, ανεξάρτητα από επί μέρους στρεβλώσεις και συντεχνιακές ρυθμίσεις και αυτού του νόμου.
  - ✓ Με το ν3316/2005 για τα αντικείμενα «Μελετών Χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων» και «Βιομηχανικών Μελετών», που αποτελούν δικαιώματα και των ΧΜ ανεξάρτητα από λοιπές στρεβλώσεις και αντιφάσεις της νομοθεσίας περί ΔΕ.
- Στη νομοθεσία περί «Μελετών και Κατασκευών Δ.Ε.» έχουμε αναφερθεί με τις επιστολές μας σε πλήθος παραδειγμάτων με τα οποία αποδεικνύεται η **έμμεση καταστρατήγηση** των όποιων δικαιωμάτων των ΧΜ και κατ' αναλογία και άλλων ειδικοτήτων μηχανικών. Καταστρατήγηση που βασίζεται **έμμεσα** στον «κατάλληλο» προσδιορισμό ή καταγραφή δια μέσου προδιαγραφών και προεκτιμώμενων αμοιβών των κατηγοριών των δημοπρατούμενων έργων και στην κατάτμησή τους, ώστε το κύριο μέρος μελετών και κατασκευών να προσανατολίζεται ως εργασία ορισμένων ειδικοτήτων διπλ. Μηχανικών.

Η κριτική μας στη νομοθεσία ως άνω, δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως διαφωνία μας στην άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των πινάκων από συναδέλφους διπλ. μηχανικούς διαφόρων ειδικοτήτων. Αναγνωρίζεται ότι οι διπλ. μηχανικοί μπορούν να αποκτούν με την εμπειρία ικανότητες και επομένως επαγγελματικά προσόντα πέραν των γνώσεων και δεξιοτήτων που παρέχουν οι ακαδημαϊκοί τίτλοι και επομένως να ασκούν δραστηριότητες στα πλαίσια της δεοντολογίας και των καθιερωμένων καλών πρακτικών. Στα πλαίσια αυτά η άσκηση του επαγγέλματος του διπλ. μηχανικού είναι διεθνώς **αυτορρυθμιζόμενη**. Απλά διαφωνούμε με τη μονομέρεια των ρυθμίσεων που δεν συνάδει με τον ορισμό της «άσκησης του επαγγέλματος του διπλ. μηχανικού».

2.0 Παρατηρήσεις επί των Πινάκων

2.1 Απάντηση στο Ερώτημα:

«Πρέπει να υπάρχουν οι συγκεκριμένες αποδόσεις επαγγελματικών δικαιωμάτων»;

Η ερώτηση όπως διατυπώνεται επικαλύπτεται με τη δεύτερη ερώτηση της επιστολής και επομένως ισχύει γενικά η απάντηση, που δίνεται στην επόμενη παράγραφο.

Εάν όμως με την ερώτηση υπονοείται η αναγκαιότητα ύπαρξης επαγγελματικών δικαιωμάτων για τις εργασίες των πινάκων με σκοπό την εξυπηρέτηση του Δημοσίου συμφέροντος τότε σημειώνουμε:

- Απαιτείται κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο με προσδιορισμό της **τεχνικής ευθύνης** για την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού και με σκοπό την εξυπηρέτηση του Δημοσίου συμφέροντος. Το υφιστάμενο πλαίσιο είναι προς τούτο απολύτως ανεπαρκές. Και τούτο διότι θεμελιώνεται σε δικαίωμα πρόσβασης σε δραστηριότητες με βάση «ακαδημαϊκούς τίτλους» και μάλιστα αυθαίρετα, παρά σε άσκηση του επαγγέλματος με βάση επαγγελματικά προσόντα. Ειδικότερα δε, όταν συνοδεύεται από παράλληλη αυθαίρετη ονοματοδοσία, κατηγοριοποίηση ή ομαδοποίηση μελετών, έργων, εγκαταστάσεων και επαγγελματικών δραστηριοτήτων διπλ. μηχανικών,

τεχνολόγων μηχανικών, τεχνιτών και χειριστών, χωρίς ειρμό, λογική και εσωτερική συνέπεια.

- Οι αρχές και κατευθύνσεις που πρέπει να διέπουν ένα νέο θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στα κείμενα που έχουν αποσταλεί από τον ΠΣΧΜ.
- Η εξυπηρέτηση του Δημοσίου συμφέροντος δεν εξασφαλίζεται μόνο από την κατάλληλη οργάνωση του επαγγέλματος του μηχανικού. Προς τούτο πρέπει να συμβάλλουν και άλλοι παράγοντες, η πληρότητα και η ανάλυση των οποίων εκφεύγουν του αντικειμένου της παρούσας επιστολής.

2.2 Απάντηση στο ερώτημα:

«Είναι δικαιολογημένη η απόδοση αυτή των επαγγελματικών δικαιωμάτων»;

Η απάντηση στο ερώτημα γενικά θεμελιώνεται στις ακόλουθες θέσεις - κριτήρια:

- Κανένα επαγγελματικό δικαίωμα δεν μπορεί να αιτιολογηθεί, όταν δεν προκύπτει από επαγγελματικά προσόντα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες).
- Κανένα επαγγελματικό δικαίωμα δεν μπορεί να αιτιολογηθεί, όταν δημιουργεί αδικαιολόγητους αποκλεισμούς και διακρίσεις.
- Κανένα επαγγελματικό δικαίωμα δεν μπορεί να αιτιολογηθεί χωρίς αναφορά των συγκεκριμένων λόγων προστασίας του Δημοσίου συμφέροντος.
- Κανένα επαγγελματικό δικαίωμα διπλ. μηχανικών δεν μπορεί να αιτιολογηθεί όταν αγνοούνται οι ορισμοί της μηχανικής, της τεχνικής ιεραρχίας και της τεχνικής ευθύνης.
- Κανένα επαγγελματικό δικαίωμα δεν μπορεί να αιτιολογηθεί όταν δεν αναγνωρίζεται ότι οι εργασίες σε αντικείμενα μηχανικής εκτελούνται από ομάδα μηχανικών με την ευθύνη του εντολοδόχου μηχανικού.

Από τα κείμενα του ΠΣΧΜ για το θέμα και τα ειδικότερα σχόλια επί των πινάκων που ακολουθούν, συμπεραίνεται ότι **κατά κανόνα δεν πρέπει να υπάρχουν οι συγκεκριμένες αποδόσεις επαγγελματικών δικαιωμάτων, δεδομένου ότι δεν ικανοποιούνται τα ως άνω κριτήρια.**

2.3 Ειδικότερες παρατηρήσεις και σχόλια επί των πινάκων.

(1) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις - Εργασίες τεχνικών επαγγελματιών

1) Αναφερόμαστε κατ' αρχήν στους νόμους, όπου DEJURE ερείδονται τα δικαιώματα του πίνακα. Οι εργασίες τεχνικών μη διπλ. Ανωτάτων Τεχνικών Σχολών μπορούν να εκτελούνται αυτοδίκαια από διπλ. Ανωτάτων Τεχνικών Σχολών σύμφωνα με την παρ.2 του Άρθρου 3 του ν6422/34. Δεδομένου ότι η διάταξη αυτή δεν καταργήθηκε ρητά με το ν3982/11 όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 228 του ν4072/12, ο πίνακας είναι **ελλιπής** καθόσον τα δικαιώματα που περιλαμβάνει, **πρέπει να αποδίδονται σ' όλες τις ειδικότητες των διπλ. Ανώτατων Τεχνικών Σχολών.**

Ειδικά για τις **χημικές εγκαταστάσεις** και για τις εγκαταστάσεις καύσης, τις υδραυλικές εγκαταστάσεις, τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις που αποτελούν επί μέρους εγκαταστάσεις ή συνιστώσες των χημικών εγκαταστάσεων και περιλαμβάνονται στον πίνακα, τα δικαιώματα είναι **ασύμβατα** με τα δικαιώματα που αναγράφονται για τις **χημικές εγκαταστάσεις σε άλλο πίνακα**, για εργασίες μελέτης, επίβλεψης κατασκευής, επίβλεψης λειτουργίας, επίβλεψης συντήρησης κ.τ.λ.

Η αντίφαση και η στρέβλωση προκύπτει από τη χρήση αδόκιμων όρων για τις εργασίες διπλ. μηχανικών που εμπλέκονται με εργασίες τεχνιτών όπως «Συντήρηση» αντί «Επίβλεψη Συντήρησης» ή «Επιτήρηση της λειτουργίας» αντί «Επίβλεψη της λειτουργίας» και από την αγνόηση του σκεπτικού της απόφασης 2834/2001 του ΣτΕ που έκρινε το ΠΔ 274/97.

2) Πέραν όμως των νομοθετικών ακροβατισμών που χαρακτηρίζουν τον πίνακα και των γενικών σχολίων που αναφέρθηκαν εισαγωγικά, σημειώνουμε επί της ουσίας:

- Ταύτιση δικαιωμάτων τεχνιτών με επαγγελματικές δραστηριότητες ορισμένων ειδικοτήτων διπλ. Μηχανικών πρέπει να θεωρείται απαράδεκτη διότι καταστρατηγείται η τεχνική ιεραρχία, όπως ισχύει διεθνώς.
- Τα αναγραφόμενα δικαιώματα βασίζονται σε ακαδημαϊκούς τίτλους και όχι σε επαγγελματικά προσόντα και μάλιστα κατά τρόπο πρόδηλα

συντεχνιακό, αυθαίρετο και αντιεπιστημονικό. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε το δικαίωμα ηλεκτρολόγου στην κατασκευή ή συντήρηση και επιτήρηση της λειτουργίας εγκαταστάσεων καύσης, υδραυλικών εγκαταστάσεων και ψυκτικών εγκαταστάσεων και το δικαίωμα μηχανολόγου ή ναυπηγού στην επιτήρηση της λειτουργίας μηχανολογικών εγκαταστάσεων στη χημική βιομηχανία ή στη βιομηχανία τροφίμων.

- Τα αναγραφόμενα «δικαιώματα» εγκυμονούν κινδύνους για την εργασία στις εγκαταστάσεις και στο περιβάλλον.
- Ειδικά για τις εργασίες εκτέλεσης, συντήρησης και επισκευής ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, αυτές αποτελούν υποστηρικτικές εργασίες και βέβαια είναι αντικείμενο τεχνίτη ή τεχνολόγου ηλεκτρολόγου. Ειδικά όμως η **εκτέλεση**, πρέπει να επιβλέπεται και να παραλαμβάνεται από τον υπεύθυνο σχεδιασμού της λειτουργίας μιας εγκατάστασης, στο μέτρο που ο τεχνολόγος ηλεκτρολόγος την αγνοεί όπως τούτο είναι σύνηθες π.χ. στη βιομηχανία διεργασιών.

(2) Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις - Ηλεκτρομηχανολογικές Μελέτες

1) Διάκριση Εγκαταστάσεων και Εργασιών Μελέτης, Επίβλεψης της εφαρμογής της μελέτης (κατασκευής) και Επίβλεψη της λειτουργίας και της συντήρησης.

Αναφερόμεθα στη νομοθεσία όπου ερείδονται τα δικαιώματα.

Με την παρ. 3.0 του Άρθρου 2.0 του ν3982/2011 όπως τροποποιήθηκε με την παρ.2.0 του Άρθρου 228 του ν4072/2012 καταργήθηκαν οι όροι «μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις» και αντικαταστάθηκαν από τον όρο «εγκαταστάσεις», όπου περιλαμβάνονται εγκαταστάσεις κάθε είδους και κατηγορίας, κατά συνέπεια και οι «χημικές».

Επίσης οι εργασίες μηχανικού επί εγκαταστάσεων ή οι **επαγγελματικές δραστηριότητες (μελέτη, επίβλεψη κατασκευής, λειτουργίας και**

συντήρησης κ.τ.λ.) ορίζονται επίσης από τις ως άνω διατάξεις των νόμων και από τα ΠΔ, που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν για την εφαρμογή τους. Όλες αυτές οι εργασίες ή επαγγελματικές δραστηριότητες, προβλέπεται από τις ως άνω διατάξεις να **μονοπωλούνται με αναγγελία** από τις ειδικότητες ΜΜ, ΗΜ και ΝΜ, **προκειμένου να αδειοδοτούνται και να στελεχώνονται οι εγκαταστάσεις. Διαφορετικά να εξασφαλίζεται αντικείμενο εργασίας γι' αυτές τις ειδικότητες σε βάρος όλων των λοιπών.**

Το γεγονός ότι δεν έχουν καταργηθεί ρητά οι διατάξεις του ν6422/34 και σχετικών ΠΔ ή ΒΔ, που άλλα προβλέπουν για τις εργασίες μηχανικού επί εγκαταστάσεων ανάλογα με το χαρακτηρισμό τους και το μέγεθος τους και οδηγούν στα «δικαιώματα» των πινάκων, απλά υποδηλώνει ένα καθεστώς στρεβλώσεων και αντιφάσεων, που δεν έχει αρχή, μέση και τέλος.

Ειδικότερα και χαρακτηριστικά:

- Αναφερθήκαμε ότι τα δικαιώματα διπλ. Ανωτάτων Τεχνικών Σχολών σε εργασίες επί Η/Μ εγκαταστάσεων ασκούνται αυτοδίκαια όταν τις εργασίες αυτές μπορούν να ασκούν και οι τεχνίτες και τεχνικοί μη δπλ. Ανωτάτων Τεχνικών Σχολών. Και τούτο διότι οι τεχνίτες και τεχνικοί μπορούν να δραστηριοποιούνται κατόπιν αδείας μόνον σε απλές εγκαταστάσεις (Παρ.2, Άρθρου 3, ν6422/34). Προκύπτει ότι τα δικαιώματα επί Η/Μ εγκαταστάσεων των μηχανολόγων και ηλεκτρολόγων υπομηχανικών (ΒΔ 657/1970 και 669/1971) μπορούν να ασκούνται αυτοδίκαια από διπλ. μηχανικούς. Οι νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.
- Το αυτοδύναμο (μη αποκλειστικό) δικαίωμα των ΧΜ στην εκπόνηση πλήρους μελέτης, στην επίβλεψη εφαρμογής της μελέτης (κατασκευής) και στην επίβλεψη της λειτουργίας και συντήρησης των «εξειδικευμένων Η/Μ εγκαταστάσεων» (σύμφωνα με την απόφαση 2834/2011 του ΣτΕ) των απλών χημικών εγκαταστάσεων δεν μπορεί

να καταργείται στις «απλές» μη χημικές εγκαταστάσεις, όπως τούτο προκύπτει από τον πίνακα.

- Σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης 2834/2001 του ΣΤΕ τα δικαιώματα σε απλές χημικές εγκαταστάσεις μπορούν να αποδίδονται και σε **συναφείς**, προς τις αναφερόμενες στον πίνακα, **ειδικότητες διπλ. Μηχανικών**. Τούτο δεν προκύπτει από τον Πίνακα.
- Σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης 2834/2001 του ΣΤΕ, οι εργασίες επίβλεψης συντήρησης σε μη απλές χημικές εγκαταστάσεις πρέπει να εκτελούνται με σύμπραξη ΧΜ και ΜΜ ή ΝΜ. Τούτο δεν προκύπτει από τον πίνακα.

2) Πέραν των νομοθετικών παραλείψεων, αντιφάσεων και στρεβλώσεων, που αναδεικνύονται στον πίνακα, σημειώνουμε επί της ουσίας.

- Προκειμένου περί μελέτης και επίβλεψης της εφαρμογής των μελετών σε εγκαταστάσεις αλλά και σε έργα, είναι από την καθιερωμένη πρακτική γνωστό ότι υφίσταται διάκριση μεταξύ βασικού σχεδιασμού και λεπτομερούς σχεδιασμού των εγκαταστάσεων και των έργων. Υπό την έννοια αυτή η **ηλεκτρολογική και μηχανολογική μελέτη**, όπως και άλλες μελέτες π.χ. στατική μελέτη, μελέτη ρύθμισης και αυτοματισμών, κλπ. συνιστούν υποστηρικτικές μελέτες σε εγκαταστάσεις, την τεχνική ευθύνη του βασικού σχεδιασμού των οποίων, αλλά και την κεντρική τεχνική ευθύνη έναντι εντολέα, για τις μελέτες εφαρμογής, μπορούν να έχουν διπλ. μηχανικοί διαφόρων ειδικοτήτων. **Δεδομένου ότι από τον πίνακα δεν αναδεικνύεται παρόμοια λογική συμπεραίνεται ότι τα δικαιώματα των πινάκων είναι αυθαίρετα και συντεχνιακά.**
- Το περιεχόμενο της μελέτης που απαιτείται για την αδειοδότηση εγκατάστασης - λειτουργίας βιομηχανικών εγκαταστάσεων προκύπτει από τις διατάξεις του **ΒΔ 15/21.10.1922** και έχει

ταυτισθεί είτε με μελέτη «μηχανολογικής εγκατάστασης» είτε με «μηχανολογική μελέτη». Είναι δε κοινό, ανεξάρτητα από την κατηγορία ή το είδος των εγκαταστάσεων. Το περιεχόμενο δεν αποτελεί μελέτη εφαρμογής και μπορεί να συντάσσεται από οποιαδήποτε ειδικότητα μηχανικού και όχι μόνο. Επιπλέον, το περιεχόμενο υπερκαλύπτεται από τα περιεχόμενα των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή των Μελετών Ασφαλείας. Είναι επομένως καταχρηστικός ο όρος «μηχανολογική μελέτη» στο μέτρο που συνδέεται με τα δικαιολογητικά έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας και υπονοεί άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και δικαιώματος, όπως τούτο προβλέπεται από τις διατάξεις του ν3982/2011 μετά την τροποποίησή τους με το Άρθρο 228 του ν4072/2012.

(3) Μελέτες Δημοσίων Έργων

Οι ειδικότερες πέραν των γενικών παρατηρήσεις μας στο καθεστώς των «Μελετών Δημοσίων Έργων» αρμοδιότητας μηχανικών έχουν ως εξής:

- Η εγγραφή στο Μητρώο ενός μελετητή γίνεται με απόφαση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μελετών χωρίς θεσμοθετημένα κριτήρια και με απουσία εκπροσώπων ενδιαφερομένων ειδικοτήτων.
- Παρά τις προβλέψεις του ν3316/2005 δεν εκδόθηκε ΥΑ για τον προσδιορισμό του αντικειμένου των διαφόρων κατηγοριών μελετών και της αντιστοιχίας τους με τις ειδικότητες των μελετητών.
- Στην κατηγορία «Μηχανολογικές, Ηλεκτρολογικές και Ηλεκτρονικές Μελέτες» δεν προσδιορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο των μελετών, με συνέπεια να υπερκαλύπτεται στην πράξη ο σκοπός και τα αντικείμενα άλλων κύριων μελετών όπως Βιομηχανικές Μελέτες, Ενεργειακές Μελέτες, Μελέτες Χημικές Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων ή ο σκοπός και τα αντικείμενα των υποστηρικτικών

μελετών των Τεχνικών Εγκαταστάσεων των Τεχνικών Έργων (Συγκοινωνιακά, Λιμενικά, Υδραυλικά, Οικοδομικά κ.τ.λ.).

Η αρχική εγγραφή στην κατηγορία αυτή μελετητών με διαφορετικό ακαδημαϊκό υπόβαθρο αποδεικνύει απλά το συντεχνιακό και αυθαίρετο χαρακτήρα της ρύθμισης και των επαγγελματικών δικαιωμάτων.

- Σ' ορισμένες κατηγορίες μελετών όπου εγγράφονται διάφορες Επιστημονικές Ειδικότητες υπάρχει και επιλεκτική εγγραφή ορισμένων μόνον ειδικοτήτων διπλ. μηχανικών π.χ. Μελέτες Οργάνωσης και Επιχειρησιακής Έρευνας.
- Οι «Αρχιτεκτονικές Μελέτες Κτιριακών Έργων» περιλαμβάνουν και τις μελέτες διάταξης χώρων, κτιρίων και εξοπλισμού των βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Όμως ο βασικός σχεδιασμός βιομηχανικών εγκαταστάσεων και η κεντρική τεχνική ευθύνη για τις μελέτες εφαρμογής συνδέεται με τη λειτουργία τους και δεν μπορεί να εντάσσεται στις «Αρχιτεκτονικές Μελέτες», που στην περίπτωση αυτή είναι υποστηρικτικές.
- Στην κατηγορία «Υδραυλικές Μελέτες - Αποχέτευσης» περιλαμβάνονται διά μέσου των προδιαγραφών του ΠΔ 696/74 και του Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών οι Μελέτες Καθαρισμού Νερού και Αποβλήτων που σύμφωνα με το ΠΔ 274/97 είναι αρμοδιότητα των ΧΜ και των ΜΜΜ.

Τα ανωτέρω οδηγούν στο γενικό συμπέρασμα ότι η οργάνωση του Μητρώου Μελετητών Δ.Ε. εξυπηρετεί τον προσανατολισμό των εργασιών μελέτης τους προς ορισμένες «προνομιούχες ειδικότητες» διπλ. μηχανικών.

Πέραν τούτου πιστεύουμε ότι δεν υπάρχουν σοβαροί λόγοι που να συνηγορούν στην ύπαρξη ξεχωριστού Μητρώου Μελετητών Δ.Ε. Οι μελετητές διπλ. μηχανικοί έπρεπε να εγγράφονται σε ενιαίο Μητρώο για Δημόσια και Ιδιωτικά έργα.

(4) Οικοδομικά Έργα

Για τις μελέτες και επιβλέψεις εφαρμογής των μελετών σε Οικοδομικά Έργα οι παρατηρήσεις μας, πέραν των γενικών, έχουν ως ακολούθως:

- Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ βασικού και λεπτομερούς σχεδιασμού των οικοδομικών έργων ανάλογα με την κατηγορία τους (π.χ. κτίρια, κατοικίες, νοσοκομεία, βιομηχανίες κ.τ.λ.). Η διάκριση θα εξυπηρετούσε την νομοθετική ρύθμιση για την ανάληψη της τεχνικής ευθύνης στα δύο στάδια σχεδιασμού και της κεντρικής τεχνικής ευθύνης έναντι εντολέα των εμπλεκόμενων διπλ. μηχανικών ανάλογα με τους Κανονισμούς, Πρότυπα και Προδιαγραφές που πρέπει να εφαρμόζονται. Παρόμοια λογική δεν διέπει τον πίνακα και επομένως τα «επαγγελματικά δικαιώματα» πρέπει να χαρακτηρίζονται γενικά ως αυθαίρετα.
- Για τις τεχνικές εγκαταστάσεις των οικοδομικών έργων ισχύουν οι παρατηρήσεις και τα σχόλια που αναφέρθηκαν για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Ειδικότερα δεν είναι δυνατόν διπλ. μηχανικοί αρμόδιοι για δραστηριότητες σε υδραυλικά έργα ή χημικές εγκαταστάσεις να θεωρούνται αναρμόδιοι για τις απλές κατά κανόνα συναφείς εγκαταστάσεις των κτιρίων.

(5) Κατασκευή Δημόσιων έργων

Σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, τα αναφερόμενα στον πίνακα επαγγελματικά δικαιώματα στην κατασκευή Δ.Ε. πρέπει να προκύπτουν κατ'ελάχιστο από κριτήρια εμπειρίας, που αναφέρονται στις οδηγίες.

Με την έννοια αυτή τα δικαιώματα του πίνακα είναι **εκτός του πλαισίου προσόντων των Ευρωπαϊκών Οδηγιών.**

Πέραν τούτων:

- Ισχύουν και για την κατασκευή των Δ.Ε. όσα αναφέρθηκαν για τις μελέτες, δεδομένου ότι ο προσανατολισμός για την επιλογή των εργοληπτών προκύπτει από το μελετητικό αντικείμενο, το οποίο

προσδιορίζει την κατάταξη των έργων σε κατηγορίες, που ευνοούν ορισμένες ειδικότητες διπλ. Μηχανικών-εργοληπτών.

- Τα έργα δημοπρατούνται ως κύριες κατηγορίες και επομένως το αντικείμενο των εξειδικευμένων εργασιών είτε αγνοείται είτε υποβαθμίζεται. Κλασικό παράδειγμα αποτελεί η κατασκευή βιολογικών σταθμών καθαρισμού αποβλήτων που δημοπρατούνται ως υδραυλικά και Η/Μ έργα με εξαιρετικά μικρή ή καθόλου συμμετοχή των ειδικευμένων εργοληπτών (ΧΜ και ΜΜΜ). Επισημαίνεται ότι από τον πίνακα απουσιάζει το δικαίωμα των ΜΜΜ στα έργα καθαρισμού νερού και αποβλήτων. Επομένως το δικαίωμα των ΧΜ που αναγράφεται στον Πίνακα δεν είναι αποκλειστικό.

Πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι το καθεστώς μελέτης και κατασκευής Δ.Ε. δεν είναι συμβατό με τις σχετικές οδηγίες. Επί πλέον έχει δημιουργήσει συνθήκες που δεν ευνοούν την ανάπτυξη εξειδικευμένων Εταιρειών με Τεχνογνωσία στην **μελέτη - κατασκευή** εξειδικευμένων έργων.

3.0 Συνημμένα στην Επιστολή

Προκειμένου να αναδειχθούν τα προβλήματα συναδέλφων ΧΜ κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους επισυνάπτουμε:

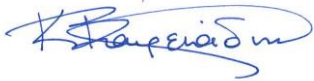
- 1) Αγωγή του συν. Μιχαήλ Σουντουρλή προς Υπουργό Οικονομικών.
- 2) Έγγραφο από τα οποία προκύπτει ότι συν. ΧΜ υπεύθυνος εγκαταστάσεων Ιατρικών Αερίων δεν δικαιούται να εκδώσει βεβαίωση προϋπηρεσίας σε υφιστάμενό του Τεχνίτη Υδραυλικό.

Τέλος επισυνάπτουμε προσφυγή συναδέλφων και του ΠΣΧΜ στο ΣτΕ για το ΠΔ 115/2012 που εκδόθηκε σε εφαρμογή διατάξεων του ν3982/2011 και

αφορά τα τεχνικά επαγγέλματα των συντηρητών μηχανολογικών εγκαταστάσεων της βιομηχανίας.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος

Handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Κ. Βαφειάδης'.

Κω/νος Βαφειάδης

Ο Γραμματέας

Handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Β. Αναλυτής'.

Βασίλης Αναλυτής

**Προς: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
Υπόψη: κ. Α. Βραχνού**

Αθήνα 29 Ιουλίου 2013

Αρ. Πρωτ.: 16014

**ΘΕΜΑ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΜΕΝΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

1.0 Γενική Προσέγγιση

- Η υφιστάμενη νομοθεσία απονέμει ευθέως ή προσανατολίζει εμμέσως την εκτέλεση δραστηριοτήτων μηχανικού προς ορισμένους ακαδημαϊκούς τίτλους, κατά κανόνα αυθαίρετα, χωρίς δηλαδή τη θέσπιση και τήρηση αρχών και κριτηρίων, που πρέπει να διέπουν τις εφαρμογές της μηχανικής. Η οργάνωσή της είναι χασοτική και περιπτωσιολογική, χωρίς ορθολογισμό, εσωτερική συνοχή και συνέπεια. Ως αποτέλεσμα, διέπεται από πλήθος αντιφατικών και συγκρουόμενων διατάξεων, καταστρατηγεί την τεχνική ιεραρχία, παράγει αποκλεισμούς και διακρίσεις, είναι ασύμβατη με τη συνταγματική επιταγή για τις επαγγελματικές ελευθερίες και αντίθετη με τη

δεοντολογία και τις καθιερωμένες διεθνώς πρακτικές. Πιστεύουμε ότι δεν εξυπηρετεί το Δημόσιο συμφέρον και τροχοπεδεί την ανάπτυξη της χώρας.

- Απαιτείται ριζική μεταρρύθμιση και δημιουργία νέου θεσμικού πλαισίου για την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση επαγγελματικά προσόντα και τις κατευθύνσεις των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών, όπως κατωτέρω αναφέρονται. Ο Π.Σ.ΧΜ. έχει προς τούτο υποβάλει «Περίληψη Βασικών Αρχών και Κατευθύνσεων» με κεντρική ιδέα της πρότασης την βασική αρχή της άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού, όπως αυτή συναντάται διεθνώς: **Το επάγγελμα του μηχανικού στο ανώτερο επίπεδο επαγγελματικών προσόντων είναι αυτορρυθμιζόμενο και η άσκησή του ελέγχεται από τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας.**

2.0 Προτάσεις για την εφαρμογή νέου θεσμικού πλαισίου νομοθετικής ρύθμισης του επαγγέλματος του μηχανικού σε έργα και εγκαταστάσεις

- Στον τομέα παροχής υπηρεσιών μελετητή-συμβούλου καταργείται κάθε διάταξη που υπονοεί ή προσανατολίζει ή υποκρύπτει εκτέλεση της εργασίας από συγκεκριμένες ειδικότητες βάσει τίτλου σπουδών, χωρίς περαιτέρω αιτιολόγηση. Προς τούτο:
  - Τα τεχνικά και κτιριακά έργα, οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις, οι τεχνικές εγκαταστάσεις και τα συστήματα εξυπηρέτησης προσδιορίζονται από την κύρια τεχνική ή οικονομική **λειτουργία τους**.
  - Ο αναλαμβάνων εντολή εκπόνησης μελέτης για την κατασκευή ενός έργου ή μιας εγκατάστασης, ως άνω, απαιτείται να είναι διπλωματούχος μηχανικός του ανωτέρου επιπέδου προσόντων και οφείλει να συγκροτεί ομάδα μελέτης με συμμετοχή υπεύθυνων για τον βασικό και λεπτομερή σχεδιασμό του έργου, καθώς και υπευθύνων των υποστηρικτικών μελετών, εφόσον τούτο απαιτείται.
  - Οι μελέτες, που υποβάλλονται προς αδειοδότηση σε αρμόδιες αρχές, απαιτείται να διακρίνονται είτε σε διερευνητικές (σκοπιμότητας ή προκαταρκτικές ή προμελέτες) ή σε οριστικές, είτε με περιεχόμενο βασικού σχεδιασμού είτε πλήρεις.
  - Οι προεκτιμώμενες αμοιβές μελετών προσδιορίζονται συνολικά για πλήρεις μελέτες και όχι για επί μέρους εργασίες.
  - Οι παρέχοντες υπηρεσίες μελετητή-συμβούλου πρέπει να διαθέτουν ασφαλιστήρια επαγγελματικής ευθύνης.
- Τα επαγγελματικά προσόντα για κατασκευαστικές και βιομηχανικές δραστηριότητες προσδιορίζονται με βάση τις κατευθύνσεις της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας (2005/36/ΕΚ).

- Ελεγκτικές δραστηριότητες από ιδιώτες μηχανικούς για λογαριασμό του Δημοσίου (π.χ. ενεργειακές επιθεωρήσεις, ελεγκτές δόμησης, περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις, κλπ) αναλαμβάνονται με την κεντρική τεχνική ευθύνη διπλωματούχου μηχανικού του ανωτέρου επιπέδου επαγγελματικών προσόντων, που οφείλει να συγκροτεί ομάδα ικανή να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ελέγχου και να διαθέτει ασφαλιστήριο επαγγελματικής ευθύνης.
- Στη βάση των ανωτέρω κατευθύνσεων τηρούνται στο ΤΕΕ κατάλληλα μητρώα, ενιαία για τις ασκούμενες επαγγελματικές δραστηριότητες των μηχανικών και προς τον δημόσιο και προς τον ιδιωτικό τομέα και συμβατά με τις δηλούμενες δραστηριότητες στη φορολογική διοίκηση. Απαιτείται η ενημέρωση των μητρώων ανά διετία ή τριετία.
- Ο ρόλος των Επιστημονικών Επιτροπών Ειδικότητας του ΤΕΕ αναβαθμίζεται. Σε συνεργασία με τους Συλλόγους διαμορφώνουν τα επαγγελματικά περιγράμματα των επαγγελματικών δραστηριοτήτων-κατευθύνσεων των βασικών ειδικοτήτων στη βάση θεσμοθετημένων κριτηρίων (σπουδές, εμπειρία, πιστοποίηση).
- Ομάδα εργασίας με ισότιμη συμμετοχή των βασικών ειδικοτήτων Μηχανικών αναλαμβάνει εντός χρονοδιαγράμματος τη διατύπωση οριστικού κειμένου για τις βασικές αρχές και κατευθύνσεις του νέου θεσμικού πλαισίου και για τις μεταβατικές διατάξεις.

3.0 Άμεσες Απαιτούμενες Προσθήκες και Τροποποιήσεις της νομοθεσίας, εφόσον καθυστερήσει η δημιουργία νέου θεσμικού πλαισίου.

3.1. Θεσμοθέτηση της γνωμάτευσης της Συγκλήτου του ΕΜΠ ΑΠ 37281/22.02.1966

3.2. Νόμος 3982/2011 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 228 του Νόμου 4072/2012.

Επισυνάπτονται συγκεκριμένες προτάσεις με αιτιολογική έκθεση, που έχουν ήδη υποβληθεί αρμοδίως.

3.3. Μελέτες Δημοσίων Έργων

- Διαχωρισμός της κατηγορίας μελετών 9 του Νόμου 3316/2005 σε «Μηχανολογικές Μελέτες» και «Ηλεκτρολογικές-Ηλεκτρονικές Μελέτες»
- Προσδιορισμός Υποκατηγοριών στις «Μηχανολογικές Μελέτες» και στις «Μελέτες Χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων». Εφαρμογή του

ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 για αντιστοίχιση ειδικοτήτων και περιεχομένου μελετών.

- Εγγραφή ΧΜ και άλλων ειδικοτήτων μηχανικών με κορμό σπουδών που περιλαμβάνει τη Μηχανική των Ρευστών στο Μητρώο Μελετητών «Υδραυλικών Έργων πλην Φραγμάτων». Εγγραφή στο ανώτερο επίπεδο βάσει βιογραφικού σημειώματος με αποδεικτικά στοιχεία.

3.4. Κατασκευές Δημοσίων Έργων

- Ένταξη των μελετοκατασκευών στις κατασκευαστικές δραστηριότητες, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες (2004/17/ΕΚ & 2004/18/ΕΚ)
- Εγγραφή των ΧΜ και άλλων ειδικοτήτων μηχανικών με κορμό σπουδών που περιλαμβάνει και τη Μηχανική των Ρευστών στο ΜΕΚ «Υδραυλικά Έργα πλην Φραγμάτων». Εγγραφή στο ανώτερο επίπεδο του ΜΕΚ, εφόσον αιτιολογείται από βιογραφικό σημείωμα με αποδεικτικά στοιχεία.

3.5. Άδειες Ίδρυσης (Εγκατάστασης) Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων

(1) Άδειες Ίδρυσης

- Ορισμός εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες (π.χ. 2008/1/ΕΚ)
- Χαρακτηρισμός του περιεχομένου της μελέτης του **ΒΔ 15/21.10.1922** ως «Προκαταρκτικός Βασικός Σχεδιασμός της Εγκατάστασης». Υποβολή προς αδειοδότηση, εφόσον δεν καλύπτεται από περιεχόμενο άλλων μελετών (ΜΠΕ, Μελέτες Ασφαλείας).

(2) Πολεοδομικές Άδειες Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων

Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται με την Κεντρική Τεχνική Ευθύνη Διπλωματούχου Μηχανικού εντολοδόχου του εργοδότη και περιλαμβάνουν:

- Το βασικό σχεδιασμό των εγκαταστάσεων που συμπεριλαμβάνει τα έργα προστασίας του περιβάλλοντος, τις βοηθητικές παροχές και τα συστήματα ασφαλείας.
- Τις οριστικές δομοστατικές και αρχιτεκτονικές μελέτες.
- Τον Πίνακα των υπευθύνων για την εκπόνηση των μελετών λεπτομερούς σχεδιασμού, για την κατασκευή των έργων και για τη θέση των εγκαταστάσεων σε λειτουργία, σύμφωνα με συμβάσεις.
- Την υπεύθυνη δήλωση για συμπλήρωση φακέλου μελετών του έργου «όπως κατασκευάστηκε».

3.6 Τεχνικές Εγκαταστάσεις Εξυπηρέτησης Κτιρίων

Να συμπεριληφθεί η ειδικότητα του ΧΜ χωρίς περιορισμούς.

3.7. Παλαιές και Νέες Δραστηριότητες (π.χ. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Εγκαταστάσεις Φυσικού Αερίου, Συμπαγωγή, Τεχνικοί Ασφαλείας, Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων, κλπ)

Τροποποιήσεις/νέες διατάξεις με πλήρη σεβασμό της γνωμάτευσης της Συγκλήτου του ΕΜΤΠ για τους ΧΜ.

Ο Πρόεδρος

Κω/νος Βαφειάδης

Ο Γραμματέας

Βασίλης Αναλυτής